

कौवेरिक्यै metron. von कुवेरिका gaṇa शुभ्रादि zu P. 4, 1, 123.

1. कौशै (von कुश) 1) adj. f. ई aus Kuṣa-Gras gemacht: वासम् ऋ. Br. 5, 2, 1, 8. Kār. Çr. 14, 3, 3. बर्हिम् 1, 3, 12. रशना 6, 3, 15. Çāṇkh. Çr. 16, 12, 19. वृषी Sāv. 3, 4. MBh. 3, 10036. 13, 2845. शयन 1409. कौशाम्भम् mit Kuṣa aufgekochtes Wasser Dev. 11, 12. — 2) n. (sc. नगर) Kuṣa's Stadt, ein Bein. von Kānjakubga H. 974. Vgl. कुशस्थल.

2. कौश (von कौश) adj. seiden Vjutr. 193. पीतकौशाम्बर Bhāg. P. 3, 4, 7.

कौशल (von कुशल) 1) n. gaṇa युवादि zu P. 5, 1, 130. a) ein entsprechender —, gedethlicher Zustand, Wohlfahrt, Wohlergehen: परानं नामि ज्ञानामि विप्रहं युवपारम् । धर्मतत्त्वमविज्ञाय किं नु स्यात्कौशलं मम ॥ MBh. 4, 486. कुलकौशलाय Bhāg. P. 3, 1, 13. — b) Geschicklichkeit, Bewandertsein, Erfahrung: न कौशलान्न सौहार्दान्नयो वाक्ये वर्तते Pañ. kāt. I, 132. 220, 5. निरुक्तकौशलात् Kathās. 6, 47. Bhāg. P. 1, 16, 28. Die Ergänzung im loc.: कर्मसु Bhāg. 2, 50. Suçr. 1, 29, 15. Mṛākh. 47, 19. गान्धर्वकलासु Gīt. 12, 28. Daçak. in Benf. Chr. 183, 18. im comp. vorangehend: युद्धं MBh. 1, 69. Kathās. 6, 27. Bhāg. P. 5, 20, 16. Daçak. in Benf. Chr. 180, 7. 9. Sāh. D. 61, 10. — c) कौशलानां नतत्रम् (व्येष्टमैत्राग्निदेवतम्) R. 6, 86, 43. — 2) f. ई a) eine Erkundigung nach Jmdes Wohlbefinden (कुशलप्रश्न) Trik. 2, 7, 10. — b) Geschenk Trik. 2, 8, 30. — Vgl. कौशल्य.

कौशलक s. कौसलक.

कौशल्य metron. von कुशला gaṇa बाह्यादि zu P. 4, 1, 96.

कौशलिका (von कुशल) n. Geschenk H. 737. Hīr. 159.

1. कौशल्य (von कुशल) n. gaṇa ब्राह्मणादि zu P. 5, 1, 124. 1) Wohlfahrt, Wohlergehen: पृष्टु कौशल्यमन्योऽन्यम् MBh. 3, 15009. कुशली रामः स त्वं कौशल्यमब्रवीत् R. 5, 31, 26. 54. 55. 6, 109, 58. — 2) Geschicklichkeit, Erfahrung: उपायकौशल्यं प्रयोजयेत् Saddh. P. 4, 18, a. — Vgl. कौशल.

2. कौशल्य (von कौशल) s. u. कौसल्य.

कौशाम्ब (von कुशाम्ब) 1) n. N. pr. eines Reichs: कौशाम्बमण्डले in einer Inschr. Colabr. Misc. Ess. II, 278. — 2) f. ई N. pr. einer Stadt gaṇa नद्यादि zu P. 4, 2, 97. = वत्सपत्तन Trik. 2, 1, 14. H. 973. LIA. III, 200, N. कुशाम्बस्तु महतेजाः कौशाम्बीमकरोत्पुरीम् R. 1, 34, 6. P. 4, 2, 68, Sch. अस्ति वत्स इति ध्यतो देशः — कौशाम्बी नाम तत्रास्ति मध्यभागे महापुरी Kathās. 9, 5. 4, 18. Schiefner, Lebensb. 234 (4). अस्ति गौडावष्ये कौशाम्बी नाम, नगरी Hit. 28, 1.

कौशाम्बेय 1) patron. von कुशाम्ब gaṇa शुभ्रादि zu P. 4, 1, 123. Çat. Br. 12, 2, 13. — 2) adj. von कौशाम्बी gaṇa नद्यादि zu P. 4, 2, 97.

कौशाम्ब्य m. Gebieter von Kauçāmbi Hariv. 5017. 5498.

कौशार्व und कौशार्वि s. u. कौषार्व.

कौशाश्वी f. N. pr. einer von Kuçāçva erbauten Stadt R. Goar. 1, 35, 5. Die Ausg. von Schl. richtiger कुशाम्ब und कौशाम्बो; vgl. LIA. I, 604, N. 1.

1. कौशिक (von कुशिक N. pr.) 1) adj. कौशिकात्कथं वंशान्तत्रदि ब्राह्मणो ऽभवत् MBh. 13, 2719. — 2) patron. gaṇa विदादि zu P. 4, 1, 104. कौशिकाः Hariv. 1770. 1772. VP. 405. कौशिकाः = कुशवंश्याः R. 1, 33, 20. कौशिकव Hariv. 1774. Insbes. heisst so Viçvāmītra, der Sohn oder Enkel Kuçika's Trik. 3, 3, 6. H. 830. Med. k. 76. fg. Einschiebung nach RV. 10, 85. MBh. 1, 2936. 6695. 3, 8420. fg. R. 1, 20, 11. Viçv. 9, 5.

10, 19. 13, 19. कौशिक = गाधि Hariv. 1457. — MBh. 3, 13652. N. eines Lehrers Bṛh. Âr. Up. 4, 6, 1. P. 4, 3, 103. Verfasser der Sūtra zum AV. Kauç. 9. 46. 68. ein Bruder Paippalādi's Hariv. 11074 (Langl.: कौशिक). बाधव्यः कौशिकः P. 4, 1, 106. ein Grammatiker Colabr. Misc. Ess. II, 48. कैरत्यश्च कौशिकः Hariv. 5501 (Langl.: कौशिक). = हेम, ein Feldherr Garāsaṁdha's MBh. 2, 885. Als Bein. Indra's (ursprünglich wohl so v. a. den Kuçika gehörig, ihnen zugethan) AK. 3, 4, 1, 10. Trik. 1, 1, 57. H. 173. an. 3, 30. Med. k. 76. RV. 1, 10, 11 (vgl. die Legende bei Sāh. zu d. St. und Ind. St. 1, 38). कौशिक ब्राह्मण Çat. Br. 3, 3, 4, 19. Taift. Âr. 1, 12, 4. Âçv. Çr. 12, 14. MBh. 3, 331. 13, 828. Hariv. 14014. R. 5, 7, 59. Bhāg. P. 6, 18, 63. Lalit. 88, N. 368. fg. Burn. Intr. 131. इन्द्र = गाधि (ein Sohn Kuçika's) Hariv. 1429. 1765. ज्ञातमात्रस्तु भगवान्दित्यां स कुशैर्वतः । तदा प्रभृति देवेशः कौशिकत्वमुपागतः ॥ 12489. Kauçika ein Sohn Vasudeva's VP. 439. ein Asura Hariv. 2288. ein Bein. Çiva's Çiv. — घृतकौशिक, वलाककौशिक Çat. Br. 14, 5, 5, 21. 7, 2, 27. चण्डकौशिक MBh. 2, 698. प्रसूतिकौशिक Kathās. 25, 289. — 3) m. N. einer Pflanze, Vatica robusta W. u. A. (कुशिक, अश्वकर्ण) Rāçan. im ÇKDr. — 4) कौशिकी f. a) N. pr. eines Flusses, der Viçvāmītra seinen Ursprung verdankt (MBh. 1, 2924. 13, 1904) oder mit Satjavati, der Schwester Viçvāmītra's, identificirt wird (Hariv. 1452. R. 1, 35, 8. 11. 21. VP. 400. Bhāg. P. 9, 13, 12). H. an. Med. MBh. 1, 7818. 3, 6065. 8110. 8121. 8309. 14231. 13, 1717. 4552. Hariv. 11201. 12825. R. 4, 40, 19. 44, 65. Viçv. 13, 15. Suçr. 2, 173, 10. VP. 182. Bhāg. P. 4, 18, 36. 5, 19, 18. LIA. I, 549, N. 1. कौशिकीतीर् AV. Pariç. in Verz. d. B. H. 93. — b) ein Bein. der Durgā Trik. 3, 3, 6. H. an. Med. कुशिकस्य तु गोत्रेण कौशिकी त्वं भविष्यसि Hariv. 3260. 3270. — c) N. einer buddhistischen wandernden Schwester (परिव्रजिका) Mālav. 12, 4.

2. कौशिक (von कौश) 1) adj. a) in der Scheide stechend: खड्गम् MBh. 3, 11461. — a) (von कौश Cocon) seiden: कौशिकैर्वस्त्रैः MBh. 3, 1002. 11645. Draup. 3, 1. Als n. Seidenzeug Jāçn. 1, 186. MBh. 13, 5502. — 2) m. a) Schlangenfänger AK. 3, 4, 1, 10. H. an. 3, 30. fg. Med. k. 76. — b) ein Kenner der Wörterbücher H. an. Mrd. Verfasser eines Wörterbuchs Çabdar. im ÇKDr. — c) Bdellium AK. 2, 4, 2, 14. 3, 4, 1, 10. H. an. Med. — d) Mark H. 628. — e) = कोषाङ्ग Trik. 3, 3, 6. — 3) f. स्त्री Trinkgeschirr H. 1024. v. l. für कौशिका.

3. कौशिक 1) m. a) Ichneumon H. an. 3, 30. fg. Med. k. 76. — b) Eule AK. 3, 4, 1, 10. H. 1324. H. an. Med. Suçr. 1, 108, 3. Pañkāt. 157, 21. 168, 22. Hit. IV, 47. — c) Geschlechtsliebe (vgl. कौशिक) Trik. 1, 1, 126. — 2) f. कौशिकी = कौशिकी a. Sāh. D. 410. fgg. — Die beiden ersten Bedd. stehen viell. mit dem patron. कौशिक in Verbindung.

4. कौशिक (von 3. कौशिक) adj. von einer Eule herkommend: शस्तं हंसरुतं नृणां कौशिकं चैव वामतः Suçr. 1, 107, 11.

कौशिकप्रिय (1. कै० + प्रिय) m. ein Bein. Rāma's Çabdar. im ÇKDr. कौशिकपाल (कै० + पाल) m. der Kokosnussbaum Çabdar. im ÇKDr. Soll nach Wils. seinen Namen daher haben, dass nach einer Sage Viçvāmītra (कौशिक), als er im Wetteifer mit Brahman ein menschliches Wesen zn bilden sich anschickte, die Kokosnuss als erste Grundlage des Kopfes schuf.